

C.U.SHAH UNIVERSITY

WADHWAN CITY

University (Winter) Examination -2013

Course Name :B.Ed Semester-I

Subject Name: -Psychology of Education with reference to Adolescence

Duration :- 2:30 Hours

Date : 02/12/2013

Instructions:-

- (1) Attempt all Questions of both sections in same answer book / Supplementary.
- (2) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (3) Instructions written on main answer Book are strictly to be obeyed.
- (4) Draw neat diagrams & figures (If necessary) at right places.
- (5) Assume suitable & Perfect data if needed

વિભાગ-૧

પ્રશ્ન-૧ નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એકઠાએક વાક્યમાં આપો. (૧૦)

૧. સ્વિચરમેને બુદ્ધિ અંગેનો કયો સિદ્ધાંત આપ્યો છે ?
૨. “શાસ્ત્રીય અભિસંધાન દ્વારા અધ્યયન”નો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે ?
૩. મનોવિજ્ઞાન શાનું વિજ્ઞાન ગણાય છે ?
૪. અધ્યન સંક્રમણના માત્ર નામ જણાવો.
૫. અવલોકનાત્મક અધ્યયન પર કોણે વધુ ધ્યાન આપ્યું છે ?
૬. યૌકિતકરણનું એક ઉદાહરણ આપો.
૭. ગુજરાત રાજ્યમાં તૈયાર થયેલ બે બુદ્ધિ કસોટીના નામ આપો.
૮. મેઘાવી બાળકો કોને કહીશું ?
૯. કોહલરે અધ્યયનનો કયો સિદ્ધાંત આપ્યો છે ?
૧૦. તરુણાવસ્થાનો ગાળો કોનામાં વહેલો શરૂ થાય છે ?

પ્રશ્ન-૨ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યોમાં આપો. (૦૮)

૧. અપવાદ રૂપ બાળકોની એક વ્યાખ્યા લખો.
૨. “દીવાસ્વપ્ન” બચાવ પ્રચુકિત ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો.
૩. અધ્યયન પ્રક્રિયામાં અધ્યેતાનો સહકાર કઈ રીતે મેળવશો ?
૪. બુનરે આપેલ અન્વેષણાત્મક અધ્યયનના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ લખો.
૫. સ્મૃતિ વધારવા માટે કયા-કયા ઉપાયો કરશો ?

પ્રશ્ન-૩ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો. (૧૦)

૧. ઉચ્ચ સિદ્ધિ પ્રેરણા ધરાવતી વ્યક્તિના લક્ષણો વર્ણવો.
૨. અધ્યયન સંક્રમણનો અર્થ લખો. તનું મહત્વ સમજાવો.
૩. થોર્નડાઈકે આપેલ અધ્યયનનો સિદ્ધાંત પ્રયોગ વર્ણવો.

પ્રશ્ન-૪ નીચે આપેલ પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૦૭)

૧. શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો. શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન શિક્ષકને કઈ રીતે ઉપયોગી બને છે તે સમજાવો.

વિભાગ-૨

પ્રશ્ન-૧ નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-એક વાક્યમાં આપો. (૧૦)

૧. ૧૪૦ કે તેથી વધુ બુદ્ધિઆંક ધરાવતી વ્યક્તિને મનોવિજ્ઞાન કેવી વ્યક્તિ કહે છે ?
૨. કારક અભિસંધાન દ્વારા અધ્યયનનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે ?
૩. વિદ્યાર્થીની સામાજિકતા કઈ પ્રયુક્તિથી માપી શકાય ?
૪. અધ્યયન પ્રક્રિયાને અસર કરતા બે પરિબળોના નામ લખો.
૫. અધ્યયનમાં વિકાસાત્મક તબક્કાઓ પર કયા મનોવિજ્ઞાનિકે ભાર મૂક્યો ?
૬. “વારંવાર જૂઠું ખોલતું બાળક” કઈ અવસ્થાની વર્તન સમસ્યા છે ?
૭. વ્યક્તિત્વના પ્રકારોના નામ માત્ર લખો.
૮. સિદ્ધિ પ્રરણાની વ્યાખ્યા લખો.
૯. થોર્નડાઈક અધ્યયનનો કયો સિદ્ધાંત આપ્યો છે ?
૧૦. “તાદાત્મ્ય” બચાવ પ્રયુક્તિનું એક ઉદાહરણ આપો.

પ્રશ્ન-૨ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યોમાં આપો. (૦૮)

૧. અપવાદરૂપ બાળકોના કોઈ પણ એક પ્રકારની સમજ આપો.
૨. વ્યક્તિગત તકાવતના બે કારણો સમજાવો.
૩. પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા અધ્યયનનો ઉપયોગનો નિયમ સમજાવો.
૪. અન્તઃમુખી વ્યક્તિના ચાર લક્ષણો જણાવો.
૫. સ્મૃતિનો અર્થ લખી વિસ્મૃતિના કારણો જણાવો.

પ્રશ્ન-૩ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો. (૧૦)

૧. “તરુણાવસ્થા જીવનની વસંત છે” આ વિધાનને આધારે તરુણાવસ્થાના લક્ષણો વર્ણવો.
૨. વૃદ્ધિ અને વિકાસ વચ્ચેનો તકાવત લખો તેને અસર કરતા પરિબળો કયા છે ?
૩. પાવલોવે આપેલ અધ્યયનનો સિદ્ધાંત પ્રયોગ વર્ણવો.

પ્રશ્ન-૪ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૦૭)

૧. ગુજરાતી ભાષામાં તૈયાર થયેલ કોઈ એક સમુદ્બુદ્ધિ ક્સોટીનો પરિચય આપો તેનું સંચાલન કઈ રીતે કરશો ?
૨. આંતરસૂઝ દ્વારા અધ્યયનનો સિદ્ધાંત, પ્રયોગ અને શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ જણાવો.

*****2*****

